

Peniele Intra-epitheliale Neoplasie (PeIN)

■ Wat is PeIN en hoe ziet het eruit?

Peniele Intra-epitheliale Neoplasie (PeIN) is een zeldzame aandoening waarbij er afwijkende cellen in de huid van de penis aanwezig zijn. PeIN is op zichzelf geen kanker, maar in sommige gevallen kan het zich in de loop van de tijd ontwikkelen tot peniskanker. De afwijking verschijnt vaak als rode vlekken, verdikkingen, wratachtige plekken of zweertjes op de penis.

De afwijking bevindt zich vaak op de eikel of voorhuid, maar kan zich ook op andere delen van de penis voordoen. PeIN is vaak pijnloos, maar de plekken kunnen ook jeuken of gevoelig zijn.

■ Hoe ontstaat PeIN?

De meest voorkomende oorzaak van PeIN is een infectie met het humaan papillomavirus (HPV), vooral HPV type 16. Dit virus wordt vaak overgedragen door seksueel contact. Andere risicofactoren voor PeIN zijn:

- Chronische ontstekingsziekten van de huid, zoals lichen sclerosus.
- Immunosuppressie (= verminderde afweer), bijvoorbeeld na orgaantransplantatie of door medicijngebruik dat de afweer vermindert.
- Een vernauwde voorhuid
- Roken

■ Hoe weet uw arts of u PeIN heeft?

De diagnose PeIN wordt gesteld door een biopsie, waarbij een klein stukje huid wordt weggehaald en onder de microscoop wordt onderzocht. Voor het wegnemen wordt uw huid plaatselijk verdoofd. Uw arts kijkt ook naar aanwijzingen voor andere aandoeningen zoals lichen sclerosus. Bij twijfel over de diagnose kan uw arts u doorverwijzen naar een specialistisch centrum.

■ Moet u behandeld worden voor PeIN?

Ja, behandeling van PeIN wordt aanbevolen om het risico op het ontwikkelen van peniskanker te beperken. Er zijn verschillende behandelopties, afhankelijk van het type, grootte en locatie van de afwijking. Samen met uw arts wordt een behandeling gekozen die geschikt is voor uw situatie en uw voorkeuren.

■ Welke behandelingen zijn er?

De behandeling van PeIN hangt af van de grootte en locatie van de afwijking en kan bestaan uit:

■ Topicale therapie (5-fluorouracil, imiquimod)

Deze behandeling is geschikt voor kleinere plekken met PeIN. De crème moet u volgens een vast schema een aantal weken lang op de huid aanbrengen. Door het gebruik van de crème worden de afwijkende cellen kapot gemaakt. Soms lijkt de afwijking eerst erger te worden voordat er verbetering optreedt.

■ Lasertherapie

Hierbij worden de afwijkende cellen vernietigd met behulp van een laser.

■ Chirurgie

In sommige gevallen wordt gekozen voor een operatie waarbij het afwijkende weefsel wordt weggesneden, zoals een circumcisie (besnijdenis) of lokale verwijdering van de plek.

■ Overige behandelingen

Soms wordt gekozen voor andere manieren van behandeling zoals bevriezen met stikstof (cryotherapie) of het wegschrappen van de afwijking (curettage). De verschillende behandelingen kunnen soms ook worden gecombineerd.

■ HPV-vaccinatie

Er zijn twee soorten vaccins beschikbaar om een HPV-infectie te voorkomen: Gardasil 9 en Cervarix. Deze vaccins beschermen tegen het humaan papillomavirus (HPV), dat kan leiden tot PeIN en peniskanker. HPV-vaccinatie wordt aan alle jongens aangeboden in het rijksvaccinatieprogramma. Er is op dit moment niet genoeg wetenschappelijk bewijs om standaard een HPV-vaccinatie aan te raden bij patiënten die al PeIN hebben. Daarom wordt de vaccinatie momenteel niet vergoed buiten het rijksvaccinatieprogramma.

■ Controle en nazorg

Ondanks de behandeling kan PeIN soms terugkeren. Daarnaast kunnen er nieuwe afwijkingen ontstaan. Na behandeling volgt er een controleplan waarbij de arts u zal controleren op het terugkeren van PeIN en op nieuwe plekken. Regelmatig zelfonderzoek van de penis is ook aan te raden.

■ Wat kunt u zelf nog doen?

- Zelfonderzoek: Controleer regelmatig de huid van uw penis op nieuwe afwijkingen en neem bij twijfel contact op met uw arts.
- Stoppen met roken: roken verhoogt het risico op PeIN en peniskanker.

■ Hoe groot is het risico op het krijgen van peniskanker?

Hoewel PeIN zelf geen kanker is, kan het zich in sommige gevallen ontwikkelen tot peniskanker (plaveiselcelcarcinoom). De kans op deze ontwikkeling is afhankelijk van het type PeIN.

■ Meer informatie

Voor meer informatie over PeIN kunt u terecht bij uw arts of de volgende websites: het patiëntenplatform Zeldzame Kankers (www.zeldzamekankers.nl/peniskanker), de stichting lichen sclerosus (www.lsnederland.nl) of informatie over ziekte en seksualiteit (www.sickandsex.nl).

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.nvdv.nl

